

OCENA Dramska uprizoritev Z ženske poloble sveta

SLAVKO PEZDIR

Caryl Churchill: Punce in pol
režija Jaka Andrej Vojevec
Mala scena MGL
premiera 3. 10. 2008

Repertoar Male scene MGL so obogatili z drugo slovensko postavitvijo preverjene odrske uspešnice sodobne britanske avtorice Caryl Churchill *Punce in pol* (*Top Girls*, 1982). Po prevodu Bogdana Gradišnika, ki so ga oživili že ob njeni slovenski praižvedbi leta 1986 v ljubljanski Drami, je odmeven primer angleškega meščanskega feminizma iz obdobja vladanja »železne lady«
Margaret Thatcher na komorno prizorišče ob sodelovanju dramaturginje Maje Šorli in režijske asistentke Maje Boh v aktualne razmere globalnega kapitalizma pregledno postavil režiser najmlajše generacije Jaka Andrej Vojevec.

Dvom in stisko nezadoščenosti sodobne emancipirane in poklicno uspešne ženske, ki se mora za vsak pomembnejši vzpon na poklicni in družbeni lestvici navadno odreči vsaj delu polnokrvnega čustvenega in družinskega življenja, avtorica predstavi v presenetljivo drznem in učinkovitem uprizoritvenem zamahu od ravni splošnega k posameznemu, od civilizacijske razsežnosti do intimne usode posameznice. Na ravni splošnega predstavi v domišljijem prizoru večerje, s katero želi gostiteljica Marlena proslaviti svoj poklicni in družbeni vzpon na menedžerski vrh zasebne zaposlovalne agencije, nekaj izbranih usod uspešnih protagonistk iz zgodovine, literature in slikarstva iz različnih obdobjih in celo z različnih celin. Do ravni posamičnega in intimnega pa avtorica dogajanje življenjsko prizemlji v realističnem nadaljevanju in še posebno na koncu, ko v grozi Angieninega najstniškega prepoznanja Marlene kot vse dotlej zatajene njene prave biološke matere lahko prepoznamo jedko kritiko družbe, ki s svojimi brezdušnimi mehanizmi kadrovanja in napredovanja po družbeni lestvici nenaravno in nemoralno prikrivanje in zatajevanje najnaravnejšega medčloveškega razmerja med materjo in hčerjo spodbuja in celo zahteva. V sklepnih točki prepoznanja se razkriva pravkar dosežena in proslavljena uspešnost »punce in pol«, kot je Marlena, zgolj kot začasni in grenki nadomestek, s katerim ni nikoli mogoče popolnoma izpolniti elementarne želje po celostni življenjski izpolnitvi in sreči.

Na sicer skromnem, a vsečasno in večfunkcijsko stiliziranem prizorišču scenografke Mojce Kocbek Vimos (sprejemni salon, poslovni urad, dnevna soba) ter z učinkovito stiliziranimi kostumi Tine Kolenik (tako v domišljijem slikovitem predstavljanju junakinj iz različnih krajev in zgodovinskih obdobjih, kakor tudi v realističnem določanju »konfekcijskih«
socialnih, poklicnih in značajskih lastnosti današnjih protagonistk) je režiser živahno in pomenljivo dogajanje razvijal in problemsko ostril z žlahtnim igralskim diapazonom, s katerim je sedem virtuoznih protagonistk bolj ali manj prepričljivo oživilo kar 16 dramskih značajev in tipov. V osrednji vlogi sodobne poslovno uspešne ženske Marlene, ki pod družbeno zapovedanim zmagoslavnim videzom težko prikriva vse hujšo notranjo negotovost in nezadoščenost, je blišč in bedo sodobne »sužnje«
uspešnosti energično in ranljivo odigrala Tanja Ribič. Njej nasprotno starosvetno trpno-zvesto podobo ženske, ki zavestno žrtvuje kariero za »večne«
človeške in družinske vrednote (zaradi česar prevzame tudi vlogo Angienine matere), je v vlogi požrtvovalne sestre Joyce in Potrpežljive Grizelde iz Canterburyjskih zgodb s komaj prikrito in zatajeno željo po maščevanju za vse pretrpljeno odigrala Bernarda Oman.

Prepričljivi postavi uporniške in čustveno razrvane najstnice Angie, ki vse do konca le nezavedno sluti pravo resnico o sebi in svojih najbližjih kot kolateralnih žrtvah kapitalistične »zgodbe o uspehu«, ter ljudsko preproste Divje Grete z Brueghlove slike je temperamentno oživila Karin Komljanec. Imenitno stilizirani in raznovrstni upodobitvi Angienine najboljše prijateljice, nekoliko zadržane in morda tudi razvojno zaostale petošolke Kit, ter izkušene priležnice japonskega cesarja in budistične redovnice Lejdi Nidžo je prispevala Mojca Funkl. Judita Zidar je prispevala ostri stilizaciji surovo razkrite in s kamni pobite Papežinje Ivane ter Marlenine nevoščljive poslovne kolegice Nell, Mirjam Korbar Žlajpah pa ostarele samostojne britanske svetovne popotnice Isabelle Bird in preživetveno zmagovite Marlenine kolegice Win. Tanja Dimitrievska je dodala ostro stilizirane, različne ter prepoznavno pomenljive sodobne ženske usode Natararice, tajnice Jeanine, kandidatka za zaposlitev Louise in Shone ter nesrečne žene neizvoljenega »direktorja«
agencije, gospe Kidd.

MATI IN HČI – Tanja Ribič kot poslovno uspešna Marlena ter Karin Komljanec kot njena nepriznana oz. zatajena hči Angie.